

AYLIK BÜLTEN

İÇİNDEKİLER

Yeni eklenenler

Siteden örnekler

Kronoloji'de bu ay

Mini röportajlar

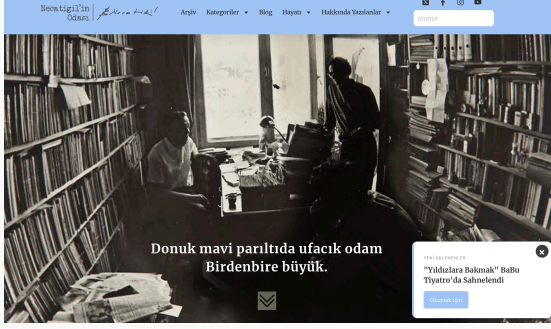
Necatigil Sözlüğü'nden

Haberler...

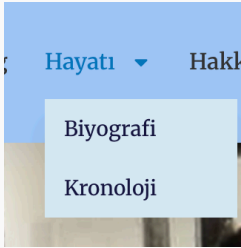
Eşyalar Mezarlığı

YENİ EKLENENLER...

Necatigil'in Odası Arşiv Sitesine Yeni Bölümler Eklendi

“Blog”a eklenen yeni haberlere sitenin ana sayfasında açılan pencereden ulaşılabilme artık mümkün.

“Hayatı” başlığının altında “Kronoloji”nin yanına “Biyografi” eklendi.

<https://necatigilinodasi.com/biyografi/>

“Hakkında Yazılanlar” bölümü “Kitaplar” ve “Akademik Çalışmalar” başlıklarıyla açıldı, içerikleri hazırlanma aşamasında.

Necatigil Arşivi'yle ilgili gelişmeleri duyurmak, site içeriğindeki bazı belgelere daha yakından bakmak ve yeni çalışmalarla arşivi zenginleştirmek için hazırladığımız “Aylık Bülten” bu ay itibarıyla yayımlanmaya başladı.

MASASI'NDAN "Önce Şiir"

Yaz Dönemi ve öncesindeki şiir kitaplarının, De Yayınevi'nden çıkacak yeni baskıları için yaptığı çalışmalar: <https://necatigilinodasi.com/masasi/yaz-donemi-ve-oncesi/>

Künye

Katalog numarası: BN.LIT.06.04.0008

Tarih: Ağustos 1963

Dil: TR

Etiketler: Arada, Çevre, Dar Çağ, De Yayınevi, Divançe, En/Cam, Evler, kalem, Kapalı Çarşı, kuruş, lira, Mektuplar, Memet Fuat, müsvedde, Necatigil, şiir, yanlış, Yaz Dönemi, YKY, Yüksel Pazarkaya

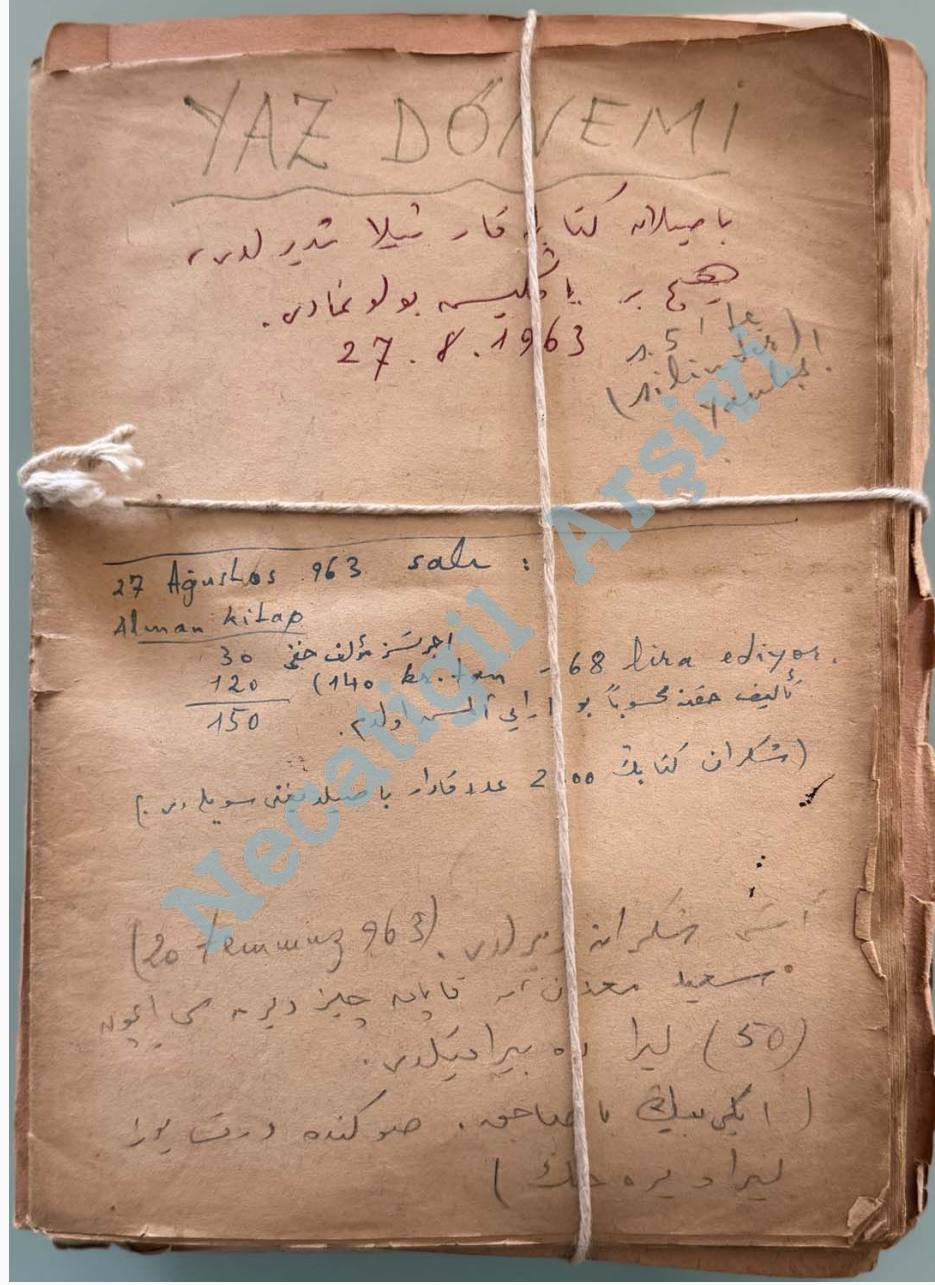
Katkıda bulunanlar: Behçet Necatigil

Belge türü: Taslak

Baskı türü: El yazısı, Eski yazı

Hak sahibi: Necatigil ailesi

Kataloglayan: Serenad Demirhan

Necatigil'in yedinci şiir kitabı olan *Yaz dönemi* Ataç Kitabevi tarafından yayınlanmış, 1964 Türk Dil Kurumu Şiir Ödülü'nü kazanmıştı.

Farklı biçimlerdir benim dönemeçlerim. Anlatış değişiklikleri. Nitekim bir on beş yıl kadar, duru, kolay anlaşılır bir şiir dili kullandım. Yaz Dönemi'nden, 1963'ten sonra ise şiirin farlarını kıstım biraz, karartma geceleri başladı az çok. Ama aydınlıkta da, yarı karanlıkta da aynı eşyalar, aynı kişiler, aynı masa üstü ve aynı orta halli vatandaşın yaşama savaşları görülüyor, seçiliyordu.

NECATİGİL KRONOLOJİ'SİNDE MART...

- **1 Mart 1943:** Necatigil Zonguldak'tan İstanbul'a, Pertevniyal Lisesi'ne tayin edilir. Burada iki ay öğretmenlik yapar ve askere gider.
- **3 Mart 1950:** Necatigil Oktay Akbal'a yazdığı mektupta August Strindberg'den çevirdiği "Açık Deniz Kıyısında" romanındaki denizcilik terimlerinin kendisini zorladığını, Thomas Mann'ın "Venedik'te Ölüm" kitabı çevirisi hakkında Andreas Tietze'yle görüşeceğini bildirir.
- **1 Mart 1953:** Necatigil'in İzzet Geyve takma adıyla imzaladığı "Lyrik des Ostens: Almanca Bir Doğu Şiiri Antolojisi" başlıklı yazısı Türk Dili dergisinde (Sayı 18) yayımlanır. Yazı, Annemaria Schimmel'in yeni çıkan kitabı üzerinedir.
- **11 Mart 1959:** Necatigil'in Wolfgang Borchert'ten çevirdiği "Kapıların Dışında" adlı oyunu Max Meinecke yönetiminde, İstanbul Üniversitesi Talebe Birliği Gençlik Tiyatrosu tarafından Türkiye'de ilk kez sahnelenir. Ve 1959 yılı boyunca 16 kez oynanır. 1952'de çevrilen kitabın yayımlanması ise 1962'yi bulacaktır.
- **7 Mart 1963:** Necatigil'in yazdığı "Kadın ve Kedi" ile "Yol" oyunları İstanbul radyosunda oynanır.
- **31 Mart 1964:** Necatigil Camgöz sokağındaki evlerinden taşınıp Nüzhetiye'deki Deniz Apartmanı'na yerleşme kararı aldıklarını Salâh Birsal'e yazdığı mektupta anlatır, taşınmaları ekim ayını bulur.
- **13 Mart 1967:** Necatigil "Edebiyatımızda İsimler Sözlüğü"nün 4. baskısının müsveddelerini Yaşar Nabi'ye teslim eder.
- **7 Mart 1968:** Namık Kemal'in aynı adlı eserinden radyo uyarlaması "Vatan Yahut Silistre" İstanbul radyosunda oynanır.
- **25 Mart 1969:** "Yıldızlara Bakmak" adlı radyo oyunu, Viorica Dinescu tarafından Rumenceye çevrilip Bükreş Radyosu'nda seslendirilir.
- **25 Mart 1974:** Necatigil 1973'te hazırlamaya başladığı "Tûtînâme"yi bitirip Hürriyet Yayınları'ndan Doğan Hızlan'a iletir ancak dosya kaybolduğu için yayınlanması ancak 35 yıl sonra gerçekleşir.
- **12 Mart 1975:** Necatigil Yüksel Pazarkaya'ya yazdığı mektupta, bir yandan "Edebiyatımızda İsimler Sözlüğü"nün yeni baskısını hazırladığını, bir yandan da Milliyet Yayınları Roman armağanı jüri üyeliği sebebiyle başını kaşıyamaz halde olduğunu yazar.
- **19 Mart 2005:** Şehri İstanbul Derneği Deniz Apartmanı girişine "Şair Behçet Necatigil 1964-1979 yılları arasında bu apartmanda 23 No'lu dairede yaşamıştır" yazılı bir plaket koyar.
- **22 Mart 2024:** Ayşe Sarısayın ve Serenad Demirhan "Necatigil'in Odası" arşiv sitesi için hazırlıklara başlar.

MINİ RÖPORTAJLAR

Bu bölümde Necatigil’le ilgili mini röportajlar yer alacak. Bültenin bu ilk sayısında Serenad Demirhan, Necatigil’in kızları Selma Necatigil ve Ayşe Sarısayın’a sordu:

S.D. Aile arşivinin Necatigil’in Odası adıyla bir internet sitesine dönüştürülmesiyle ilgili ne düşünüyorsun? Yıllar boyunca kolilerde saklanan arşivden örneklerin siteye aktarılması nasıl bir duygu yaratıyor?

Selma Necatigil: Bu soru çok eskilere götürdü beni. 1999 yılında Necatigil’in eşine yazdığı mektupları *Serin Mavi* adı altında kitaplaştırmıştık, senin sonradan annemin mektuplarını da ekleyerek genişletilmiş baskısını hazırladığın kitap, Necatigil için ilk çalışman.. İlk baskı sırasında annem de hayattaydı ve bizi çok desteklemişti bu konuda. Önsözde Necatigil Ailesi olarak şöyle yazmıştık:

“... Eşimin/babamızın gittiği yakın-uzak yerlerden bize yazdığı mektupların yayınlanması konusunda önceleri bazı tereddütlerimiz oldu. Ancak bu mektupları okudukça, şiirlerinden izler taşıdığını düşünmeye başladık. (...) Onun bir eş ve baba olarak sergilediği tavrın, şiirlerine yansıyan kimliğinden farklı olmaması; ilk bakışta kişiye özel gibi görünen mektupların yayınlanmasına karar vermemizde etkili oldu.”

Oysa arşivin “Necatigil’in Odası” adıyla bir internet sitesine dönüştürülme kararı verilirken, benzer duygular yaşamadım. Bu arşivin edebiyatçılara ve şiirseverlere, Necatigil’in gündelik yaşantısını, şiirini oluşturan yaşam koşullarını, onun titiz çalışma tarzını, arşivciliğini daha yakından tanıtmalarını, bu konuda araştırma yapmak isteyen akademisyenlere yol göstermesini diliyorum.

Yıllarca kolilerde saklanan binlerce belgenin gün yüzüne çıkması sırasında gösterdiğiniz çaba ve emeğiniz için hem sana hem de Ayşe’ye çok teşekkür ederim.

S.D. Bildiğin gibi Necatigil Sözlüğü için çalışıyorum bir süredir. Bültenin ilk sayısında “a” harfinden iki örnek var. Babanın yaşamına dair yakın tanıklıklarından yola çıkarak “akşam” kelimesi için ne eklemek istersin?

Ayşe Sarısayın: Necatigil’in Odası arşiv sitesi için çalışmaya başladığımızda nasıl büyük bir heyecan duyduysam, bu sözlük de aynı şekilde heyecanlandırdı beni. Çok teşekkürler öncelikle! Akşamları okuldan döndüğümde, uzun koridorun sonundaki küçük çalışma odasında masasının başında otururken göürdüm babamı. Yaz kış aralık duran kapının aralığından hep aynı görüntü. Kedimiz Mıcır’la birlikte içeriye süzülüp o gün olup bitenleri özetlemek, babamın bir-iki kelimelik soruları, sorularıma kısa yanıtları... Kimi akşamlar önünde bir kadeh rakı, kış aylarında leblebi, yaz sonlarına doğru taze ceviz. Zarlarını soyup buzlu suya yatırdığı taze cevizleri bana ikram etmesi. Değişmeyen Birinci sigarasının dumanları...

Akşamlar sadece akşamdı o zamanlar benim için. Ağır ağır inen akşamların yarattığı hüznü, babamın ölümünden sonra, eve döndüğümde hiç değişmeyeceğini sandığım bu görüntüden yoksun kaldığımda hissetmeye başlıyorum ilkin. Yıllar içinde aynı yerde buluşuyoruz: Akşamlar en çok hüznü...

NECATİGİL SÖZLÜĞÜ'NDEN

Yerini bulmuş kelimeler, sesler, bir yaşantıyı öylesine kuşatır; toparlar, bir noktaya toplar ki benliğimizin bir parçası ancak öylelikle, sürüklenip gideceği başka yaşantı sellerinden kurtulur; karaya çıkar, var olur.

Görüleğelenin, kolayca gözden kaçabilecek olanın anlam kazanması için, demirbaş defterinde bir eşyanın altını kırmızıyla çizercesine, ona dikkatle bakmak gerekir. (Bile/Yazdı'dan)

Bu bölümde Necatigil'in sıklıkla kullandığı kelimeler için, şiirlerinden, mektuplarından ve yazılarından alıntılarla oluşturulan sözlükten örnekler yer alacak. Serenad Demirhan'ın yaptığı çalışmadan bu ay için seçilen kelimeler "akşam" ve "Allah".

"Behçet Necatigil'in şiiri akşam gibidir. İnce ve kederli."
(Selim İleri'yle söyleşi, *Dünya* gazetesi, 1978)

Akşam: "Müşfik bir kucak değil... Duvarlar soğuk / Mırıldanıyorum ve boğuk boğuk: / Yurttan uzaklarda her şey yabancı, / Gurbet akşamları korkunç ve acı."
("Gurbet Akşamları", 1932); "Anılar başladıysa akşam yakındır / Aceleci bulutlar başınızın üstünde". ("Gölge", 1958); "Hele o kış ayları korkulu akşam üzerleri..."
("Korku", 1962); "Bu akşam ne garip sözcük / Sanki ilk duydum, yadırgıyorum: / Akşam. Bilmem bulur muyum / Yollara baksam?" ("Akşam Şiiri", 1977);
"Akşam saatlerinin bütün hüznü üzerimde. Dokunsalar ağlayacağım. Neyse ki şimdi seninle irtibattayım. Zira ki tatlıdır." (Tahir Alangu'ya mektup, 1937); "Gamlı gecelerin öncüsü, dilsiz ve durgun akşamların alacakaranlıklarında bana şiirden bahseden Rüştü, artık hâtıralarım arasına geçti." ("Rüştü Ölünce", 1942);
"Hele akşam saatlerinden artık müthiş ürküyor, huylanıyorum." (Kâmuran Şipal'e mektup, 1966);
"Akşam saatleri hüznün veriyor, günün yorgunluğu keskinleştiriyor duyarlığı." (Huriye Necatigil'e mektup, 1972); "Sonra, akşamın hüznünlü saatleri vardır, bu saat onlardan biri. Mektubu sürdüremem bu yüzden. Hüznün!" (Yüksel Pazarkaya'ya mektup, 1973); "Ama insan hayatında asıl yangınlar akşam sularını, saatlerini bekliyor. Çünkü anıların daha da keskinleştiğini, birçok şeyin önlenemezliğini sonra sonra daha derinden anlıyorsunuz." (Doğan Hızlan'la konuşma, 1973);
"Ateşin daha yeni bulunduğu çağlarda karanlığa tıpkı bugünkü floresan lambalarıyla, cıva buharlı lambalarla yaptığımız gibi karşı konmak, karşı çıkılmak

isteniyordu. Her türlüşünden lambalar, akşam garipliğini ne zaman tam önlemiştir?" (Yüksel Pazarkaya'yla söyleşi, 1973); "Ahmet Haşim'in vazgeçilemezliği, hele duyarlığı kesinleştiren akşam garipliklerinde, bizim bu içli, bu hastamsı yanımıza seslenişinden değil midir?" ("Haftanın Yazısı", 1978).

Allah: "Secdelerdeymiş Allah / Bulmak alnıma düştü."
("Akşamlar, Savaş, Sonu", 1939); "Allahım, görüyorsun, üşümüşüm, / Uzatsan da sıcak kanatlarını / Altına giriversem." ("Yakarış", 1946); "Biraz sabır, küçük çocuk, biraz sabır. / Ama, Allahın koyduğu yerde, / Yıldızlar daima yalnızdır." ("Yıldızlar", 1948); "Yük mü oluyorsunuz, böyle düşünmeyiniz / Hepsi Allahtan oldu / Sağlamlar söyler ancak Allahın yokluğunu", ("Kısık", 1949); "Allah günahımı affetsin bilmeyerek lahm-i hınzır yemekten bıktım. Bu hususta dini, taassubu bir kalkan gibi kullanmama rağmen biliyorum ki şimdiye kadar dana, inek eti niyetine bir haylisini mideye indirdim." (Tahir Alangu'ya mektup, 1937); "Akşam, her zamankinden önce inmiş ve makine yağları üzerinde yaşaran çimenlere bakarak Allah'ın büyüklüğüne, bir kere daha emniyet ettik. Bu iman tazelemesi şerefine, yeniden iki sigara dudaklarımıza birer imza gibi yapıştı." ("Yağmurlu Bir Akşamda", 1942); "Unuttuğumuz, geciktirdiğimiz, hep yarınlara attığımız ahret-ölüm korkuları, Allah'a bel bağlayış, ölüm ötesinde sevgili ölmüşlerimizle tekrar buluşma ümidi; arada bir meselâ gece yalnızlıklarında, kaybettiklerimizin hâtıralarıyla dolarak, aklımıza geldikçe, açacağımız şiir kitapları, Ziya Osman'ınkiler olmayacak mı?" ("Ziya Osman'ın Mezarı Beyaz", 1957).

HABERLER...

NECATİGİL HAKKINDA ÇIKAN SON YAZILAR

* “*Mektuplar*’da Necatigil’in şiir poetikasından izler”

“Öneride bulunmaktan çekinmeyen, herkese kucak açan bir şair var karşımızda. Edebiyat birikimini paylaşmaktan asla geri durmuyor. Zaten Necatigil sürekli üreten, çeviri yapan ve derleyen bir şahsiyet olarak yazın hayatını sadece kendi şiirlerine hapsolarak sürdürmüyor.”

Libre Kültür’den Hakan Kaya’nın yazısı için: <https://librekultur.com/mektuplarda-necatigilin-siir-poetikasindan-izler/>

* “Adalet Ağaoğlu’nun ‘Asri Zaman Kilimi’ Öyküsünde Behçet Necatigil Yankısı: ‘Çok Çiğ Çağ’”

“Çağın yaşanamazlığı ve samimiyetsizliğini “Kilim” şiirinde ele alan Behçet Necatigil’in Adalet Ağaoğlu’na ilham verdiği ise apaçık ortadadır. Necatigil’de kilim, orta sınıfın sıradan insanların hayatlarını ele veren detaylarla örülüdür. İnsanın gençliğini geride bırakmasıyla ömrüne dair yürüttüğü sorgulamanın Necatigil’deki karşılığı bir kilimin dokunmasında hayat bulmuştur.”

Son Baskı’dan Gökçe Gökalp Doğan’ın yazısı için: <https://sonbaski.com/gokcegokalp/adalet-agaoglunun-asri-zaman-kilimi-oykusunde-behcet-necatigil-yankisi-cok-cig-cag/>

* “Behçet Necatigil’de şiirin matematiği”

"Necatigil’in şiirleri sıklıkla kapalı olarak nitelendirilir. Ancak bu kapalılık, soyutlukla değil; yoğunlukla ilgilidir. Şairin şiir dünyası evler, odalar, eşyalar, aile ilişkileri ve suskunluklar gibi son derece somut bir zemine yaslanır.”

Ankara Edebiyat Kültür Dergisi’nden İbrahim Eryiğit’in yazısı için: <https://ankaraedebiyat.com.tr/behcet-necatigilde-siirin-matematigi/>

* “Hep Kedilerle Uğraşsak”

“Hikâye dediysek de aslında bir radyo oyunudur bu anlattıklarımız.. Behçet Necatigil yazmıştır ve ilk kez 1984 yılında yayımlanan *Radyo Oyunları* kitabında yer alır ‘Kediciler’. Doğumunun 100. yılında, Aralık 2016’da da Atilla Birkiye’nin organizasyonunda radyo tiyatrosu biçiminde, radyo kayıt stüdyosu dekoruyla oynanır.”

M. Şeref Özsoy, “Hep Kedilerle Uğraşsak”, *Kitaplık* dergisi, Sayı 241, Ocak-Mart 2026.

NECATİGİL’İN “YILDIZLARA BAKMAK” OYUNU BABU TİYATRO’DA SAHNELENDİ

“Bu oyun; koşanlara, yetişemeyenlere, “yarın bakarım” diyenlere ve bir an durup gökyüzüne bakmaya cesaret edebilenlere...”

Necatigil’in aynı adlı eserinden *Radyo/Gölge/Okuma* Tiyatrosu olarak Salih Sarıçalı tarafından uyarlanan “Yıldızlara Bakmak” Ocak ve Şubat 2026’da Tiyatro BaBu Sahne Kocaeli’de sahnelendi. Oyuncular: Salih Sarıçalı, Samet Güven, Bahadır Yıldırım, Işıl Gümüş Dramaturg: Caner Doğruyol.

MASASI'NDAN “Eşyalar Mezarlığı”

Anneanesi Emine Münire Hanım'ın
mühürü

Suçtur uzun yaşamak / İntihar / Batı için
geçerli. // Ne denir / Bir ıstampa ve
mühür / Hâlâ eskimedi. (“İstampa”
şiiirinden) [https://necatigilinodasi.com/
masasi/anneannesinin-muhuru/](https://necatigilinodasi.com/masasi/anneannesinin-muhuru/)

Künye

Katalog numarası: BN.BIO.11.01.0001

Tarih: 1950, 1960 ve 1970'li yıllar

Dil: TR

Etiketler: anneanne, Beyler, Cem Yayınevi,
Emine Münire Hanım, İstampa, masa, mühür,
Necatigil, şiiir, Şiirler, YKY

Katkıda bulunanlar: Behçet Necatigil

Belge türü: Fotoğraf

Baskı türü: Renkli

Hak sahibi: Necatigil ailesi

Kataloglayan: Serenad Demirhan

*Babamın masasındaki objelerin çoğuna aşınaydım, söz ettiğin mührü de hatırlıyordum ama ilk kez
büyütülmüş bir fotoğrafta, anneannesinin adıyla birlikte görünce çok etkilendim, Tahir Alangu'yla
yaptığı söyleşiyi çağrıştırdı bana: 'Ben iki ev arasında büyüdüm. Anneannemin birinci evi, babamın
ikinci evi. İlk anamı iki yaşında kaybettim. Anneannem beni masallarla büyüttü. Ben farkında
olmadan masallar içime sinmiş' Eskimeyen bu mühür Necatigil'in dünyasını da simgeliyor sanki,
dışarıdan bakınca düz ve yalın, yaklaştıkça katmanlarla açılan bir dünya...*